

جایگاه اسناد در حقوق ایران

www.ketab.ir

منوان: جایگاه اسناد در حقوق ایران

ویسندگان: قدرتی، محمد، ۱۳۶۷، سلامی، علی رضا، ۱۳۵۸

یراستاران: غلامحسین اقبال، محمد پیمان کاووسی، احمد قانع، زهرا صداقتی نیا

طراح و صفحه آرا: علی محمد مقدم

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۵۳-۱۲-۴

کتابخانه ملی: ۵۷۴۷۹۸۱

یویی: ۸۰۸/۰۶۶۳۴

تشارات: آوای شرق، شیروان، ۱۳۹۸

چاپ: اول

یراژ: ۳۰۰۰ جلد

یمت: ۱۷۰۰۰ تومان

۰۹۱۵۷۱۶۹۹۴۶

فهرست

۱۱	مقدمه
	فصل اول
۱۳	مفهوم و ماهیت سند
۱۶	مفهوم سند
۱۹	معنای لغوی سند
۲۱	معنای اصطلاحی سند
۲۶	انواع سند
۲۷	ارکان سند
۲۸	اعتبار سند
۳۰	اعتبار محتویات سند
۳۱	اعتبار مندرجات سند
۳۸	سابقه تاریخی سند
۴۰	تنظیم سند
۴۵	سند رسمی و عادی
۴۶	معنا سند رسمی
۴۶	انواع سند رسمی
۴۸	اعتبار سند رسمی
۵۰	ارکان سند رسمی
۵۶	سند عادی
۵۹	پیشینه فقهی سند عادی
۶۱	انواع و ارکان سند عادی
۶۷	اسناد تجاری
	فصل دوم
۷۱	مفهوم ادله اثبات
۷۴	معنا و مفهوم دلیل
۷۵	معنا و مفهوم اثبات

۷۷	مفهوم دعوی
۷۷	اقامه دعوی
۷۹	انواع دعوی
۸۰	سند و امتیازات
۸۱	توان اجرای سند رسمی
۸۲	توان اثباتی سند رسمی
۸۳	قابل استناد بودن سند
۸۳	تناسب سند با موضوع دعوی
۸۷	امضای سند مثبت دعوی
۹۱	موثر بودن سند رسمی
۹۶	مقایسه قابلیت استناد سند رسمی با سند عادی
۹۸	دفاع شکلی در برابر اسناد
۹۹	انکار و تردید
۱۰۰	مفهوم انکار
۱۰۲	جایگاه قانونی انکار
۱۰۴	تکالیف انکار
۱۰۴	آثار انکار
۱۰۵	مفهوم تردید
۱۰۷	آثار و شرایط تردید
۱۱۰	ادعای جعل
۱۱۰	مفهوم جعل
۱۱۳	اقسام دعوی جعل
۱۱۵	جایگاه قانونی جعل
۱۱۶	تکلیف جعل
۱۱۸	آثار ادعای جعل
۱۲۱	تفاوت و تشابه جعل، انکار، تردید
۱۲۹	منابع

فلسفه وجودی اسناد رسمی که همانا امنیت اقتصادی و مالی و مسدود ساختن باب طرح دعاوی واهی و باطل و در نتیجه کمک به برقراری نظم و ثبات قضایی می‌باشد. ارزش اثباتی زیادتری که مقنن برای سند رسمی قائل شده، در راستای همین فلسفه وجودی است و بی‌گمان باید محترم شمرده شود؛ اما از نظر قانون‌گذار نظم و نسق بخشیدن به اسناد در تحقق عدالت اجتماعی و ایجاد امنیت قضایی باید ترسناک‌تر و سرافرازانه‌تر با صلاحیت صورت گیرد؛ در غیر این صورت، تنظیم آن اسناد، دارای اعتبار رسمی نخواهد بود. سیر تاریخی در نظام حقوقی ایران نیز، مبین حساسیت قانون‌گذار به اهمیت ثبت اسناد و سند رسمی به عنوان سند برتر بوده است. ولی در قانون ثبت، متعین تعریفی از سند ارائه نکرده است هر چند که سند، اصطلاحی ثبتی است. این توضیح که در حقوق ثبت، سند را باید دلیل ثبوت و اثبات حقی دانست که بر این اساس، چند صفحه کاغذ رسمی که از طرف دولت با شکل خاصی چاپ شده است، طبق مقررات قانونی نوشته می‌شود و امضاء می‌گردد و بر آن مهر مخصوصی نقش می‌یابد؛ بنابراین، اصطلاح سند، در حقوق ثبت متفاوت با اصطلاح سند در حقوق مدنی است و تفاوت مدنی به استناد ماده ۱۲۸۶ اسناد را به دو شق رسمی و عادی تقسیم کرده است و قانون‌گذار به سند رسمی به عنوان یکی از دلایل اثبات دعوی و قدرت اثباتی و اجرایی آن نیز توجه کرده است.

در دادسرا و دادگاه، دعوی و دفاع، رسیدگی و اتخاذ تصمیم قضایی، «دلیل»، نقشی محوری ایفا می‌کند. در این میان، سند و استناد به آن، از ادله‌ای است که همواره استفاده از آن، رو به فزونی بوده است. پیامد این موضوع در تعارض سند و شیوه‌های رسیدگی به آن، بروز و ظهور پیدا می‌کند.

تئوری پذیرش سند در محاکم، واجد عنوانی مستقل و معنون در قانون نیست بلکه این تئوری را می‌توان از میان نصوص صریح و ضمنی قوانین استنباط و استخراج کرد. علمای حقوق نیز در تحلیل این عنوان، نقطه نظر مشترک ندارند و به غیر از معدودی از استادان، سایر صاحب نظران و حقوقدانان به این موضوع و ماهیت آن

پرداخته‌اند و کسانی هم که عنایتی ولو کم، به پذیرش سند داشته‌اند، به فراخور مباحث مطروحه خویش از آن یاد کرده‌اند.

بی‌تردید امکان پذیرش سند در محاکم و یا رد آن، موضوعی است که تقریباً در اکثریت قریب به اتفاق پرونده‌های حقوقی و هم‌چنین بسیاری از پرونده‌های کیفری جریان دارد و دادگاه‌ها بدون این‌که در مقام رسیدگی و دادرسی به دعاوی از آن یاد کنند، در عمل، اصول حاکم بر پذیرش سند را به کار گرفته و حسب مورد، اسناد ابرازی را پذیرفته و یا آن را به جهتی از جهات قانونی و قضایی رد می‌کنند.